

Súd: Okresný súd Rožňava
Spisová značka: 12P/24/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7820201382
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 06. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Marta Hrenčuková
ECLI: ECLI:SK:OSRV:2020:7820201382.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Rožňava sudkyňou Mgr. Martou Hrenčukovou, vo veci starostlivosti súdu o maloletú T. J., L.. XX.XX.XXXX, zastúpenú kolíznym opatrovníkom Mgr. Jánom Ružinským, pracovníkom tunajšieho súdu, dieťaťa rodičov S. B., L.. XX.XX.XXXX, J. Q.L. XX, XXX XX O. S. O. J. L.. XX.XX.XXXX, J. G. X, XXX XX O., za účasti Okresného prokurátora v Rožňave, na návrh Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny, Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Šafárikova 112, 048 01 Rožňava, o nariadenie ústavnej starostlivosti nad maloletou a určenie výživného, takto

rozhodol:

I. Okresný súd Rožňava m e n í rozsudok tunajšieho súdu 7P/243/2016 - 58 zo dňa 10.11.2016 tak, že nad maloletou T. J., L.. XX.XX.XXXX n a r i a d' u j e ústavnú starostlivosť, ktorú bude vykonávať v Reedukačnom centre Bačkov.

II. Súd z a v ä z u j e rodičov S. B., L.. XX.XX.XXXX S. O. J. L.. XX.XX.XXXX prispievať na výživu maloletej, každého z nich v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené, nepľnoleté dieťa, od právoplatnosti tohto rozsudku, vopred vždy do 15. dňa toho ktorého mesiaca na účet Reedukačného centra Bačkov.

III. Súd z r u š u j e neodkladné opatrenie nariadené nad maloletou uznesením tunajšieho súdu 7PPOm/7/2019 - 14 zo dňa 11.09.2019.

IV. Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov tohto konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Rožňava svojím návrhom žiadal, aby súd nariadil nad maloletou ústavnú starostlivosť v Reedukačnom centre Bačkov a rodičov zaviazal k vyživovacej povinnosti voči maloletej.

Svoj návrh odôvodnil tým, že maloletá T. pochádza z mimomanželského vzťahu rodičov. Z ich vzťahu pochádzajú ďalšie deti, už pľnoletí O. J. S. G. J. S. C. B. J. S. K. J..

Okresný súd Rožňava právoplatným rozsudkom č. k. 7P/243/2016 zo dňa 10.11.2016 zveril maloleté deti T. J., K. J. a v tom čase ešte maloletého O. J. do osobnej starostlivosti matky a deti G. J., K. J. S. B. J. zveril do osobnej starostlivosti otca. Súd rodičov zaviazal prispievať na výživu maloletých detí, matku na každé dieťa, ktoré je zverené do osobnej starostlivosti otca a otca na každé dieťa, ktoré je zverené do osobnej starostlivosti matky po 27,13 Eur mesačne.

Z neskoršieho mimomanželského vzťahu matky a jej súčasného partnera L. B. pochádzajú ďalšie maloleté deti I. B.M. S. R. B..

Z mimomanželského vzťahu matky a neuvedeného otca pochádza maloletá K. B., ktorá bola hneď po narodení umiestnená neodkladným opatrením do ústavnej starostlivosti, matka dala neskôr prívolenie k osvojeniu maloletej.

Rovnako tak z mimomanželského vzťahu matky a neuvedeného otca pochádza aj maloletá K. B., domnelým otcom maloletej je súčasný partner matky, ktorý otcovstvo k maloletej neuznal. Aj táto maloletá je umiestnená v ústavnej starostlivosti a matka podpísala prívolenie na jej osvojenie.

Matka toho času žije v spoločnej domácnosti s druhom L. B. a ich spoločnými maloletými dcérami I. S. R. a maloletým K. J.. Rodina obýva svojpomocne postavenú chatrč z dosiek, pozostávajúcu z jednej miestnosti, zariadenú stroho starším nábytkom. Izba slúži ako kuchyňa aj ako spálňa. Hygiena domácnosti je na nízkej úrovni. Príjem domácnosti pozostáva z prídavku na deti, rodičovského príspevku a mzdy druhá matky v celkovej výške približne 700,-€ mesačne. Rodina žije v slabých sociálnych a bytových podmienkach, matka nemá vytvorené vhodné podmienky pre starostlivosť o maloletú T..

Otec žije s maloletými deťmi G., K. S. B. ako aj s družkou L. B. a ich maloletou dcérou I. B. v spoločnej domácnosti. Rodina obýva murovaný dom, ktorý majú v prenájme. Otec je nezamestnaný, je poberateľom prídavku na dieťa vo výške 48,68€ mesačne a náhradného výživného vo výške 27,13€ mesačne. Jeho družka je poberateľkou rodičovského príspevku a prídavku na dieťa vo výške približne 250,-€ mesačne. Otec má zároveň podmienený odklad výkonu trestu odňatia slobody pre neplnenie povinnej školskej dochádzky maloletého syna G.. Otec má výchovné problémy aj s mladšími deťmi, ktoré nechodia do školy, z domu síce odídu, ale do školy nedôjdu. Maloleté deti sa túľajú po meste a v okolí Tesca, žobru a vyberajú smetiaky na odpadky. Často, bez vedomia otca odídu k matke a tá ich do školy už nepošle. Deti chodia neskoro domov a to až o 22.00 hodine a otec ich hľadá po meste. Otec sa snaží zabezpečovať starostlivosť o svoje mal. deti v rámci svojich schopností a možností. Často sa však dostáva so svojou bývalou družkou a matkou ich spoločných detí do konfliktu. V minulosti boli už do práce s rodinou a vykonávaní opatrení SPODaSK zapojení terénni zamestnanci NP „Efektivita“, ktorí poskytovali rodine sociálne poradenstvo, podporu, vykonávali v rodine pravidelné šetrenia, zároveň šetrenia v školskom prostredí detí, pohovory s rodičmi ako aj deťmi. Úroveň starostlivosti a spoluprácu rodičov zisťovali aj u pediatra. Z dôvodu záškoláctva súrodencov maloletej bol opakovane určený osobitný príjemca - Mesto Rožňava - na poukazovanie rodinných prídavkov.

Rodina matky spolupracuje s TSP Mesta Rožňava a s asistentkou zdravotnej osvetly Mesta Rožňava. Rodine bola poskytnutá pomoc odporúčaním poskytnutia oblečenia a balíkov základných potravín pre obidvoch rodičov od Diecéznej charity v Rožňave.

Okresným súdom Rožňava bolo deťom a rodičom koncom roka 2016 uložené výchovné opatrenie - povinnosť podrobiť sa sociálnemu poradenstvu alebo inému odbornému poradenstvu na ÚPSVaR Rožňava na dobu 6 mesiacov. Po uplynutí doby tohto výchovného opatrenia, nakoľko si táto situácia v rodine vyžadovala, ich úrad rozhodol o uložení výchovného opatrenia - povinnosti rodičov a detí podrobiť sa sociálnemu poradenstvu, ktoré realizoval ich úrad v súčinnosti s odborným tímom pre výchovné opatrenia NP DEI NS.

Rodina bola v roku 2019 zapojená aj do vykonávania opatrení SPODaSK akreditovaným subjektom Detské kočovné divadlo DRaK Prešov na úpravu rodinných a sociálnych pomerov detí.

Dňa 24.01.2020 ich oddelenie SPODaSK vypracovalo Odporúčanie na výkon opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately ambulantnou a terénnou formou pre Centrum pre deti a rodiny DRaK v Prešove so zameraním na odborné metódy na podporu obnovy alebo rozvoja rodičovských zručností v zmysle ust. § 59, ods. 3 a § 73 ods. 6 písm. c) zákona č. 305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kurately a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a § 12 ods. 3 vyhlášky MPSVaR SR č. 103/2018 Z.z. zo dňa 20.03.2018.

Maloletá T. J., navštevovala 6. ročník Spojenej školy internátnej, Špeciálnej základnej školy v Rožňave s vyučovacím jazykom maďarským. Pre neadekvátne správanie spojené s agresivitou bola od 09.08.2016 do 13.01.2017 hospitalizovaná v Detskej psychiatrickej liečebni Hraň, prepustená bola s diagnostickým záverom mentálna retardácia ľahkého stupňa spojená s poruchami správania.

Maloletá T.L. sa často potulovala v neskorých večerných hodinách po Rožňave. Neustále meškala do školy na prvé vyučovacie hodiny z dôvodu, že vyberala drobné mince z nákupných košíkov pred nákupným centrom Tesco, aby si mohla kúpiť niečo na jedenie. Žobrala a chodila vyberať kontajnery v Rožňave. Otec maloletej vtedy uviedol, že maloletá T. ponúka sexuálne služby taxikárom za 2-5,-€. Maloletá si za utŕžené peniaze nakupovala lacné víno, kusové cigarety. Táto vec bola postúpená aj Okresnému riaditeľstvu PZ v Rožňave. Matka uvádzala výchovné problémy aj v domácom prostredí, kedy ju maloletá T. vôbec nepočúvala, nerešpektovala jej pokyny, aby pomáhala v domácnosti a chodievala zo školy načas domov a nepotulovala sa. Pre toto neadekvátne správanie a pre nedodržiavanie medikamentózneho liečby bola maloletá T. neodkladným opatrením Okresného súdu Rožňava so sp. zn. 7PPOm/7/2019 vydaného dňa 11.09.2019 dočasne zverená do ústavnej starostlivosti Reedukačného centra Bačkov, kde je doteraz.

Maloletá T.L. v zariadení prosperuje, pravidelne navštevuje vyučovanie a jej prospech sa zlepšil, našla si tam kamarátky, je veselá, usmievavá a spoločenská, v kolektíve obľúbená. S učiteľkou môže komunikovať aj v maďarskom jazyku. Maloletej T. bola nastavená medikamentózna liečba, ktorú bod dohľadom personálu reedukačného centra dodržiava. Maloletá je v kontakte s matkou, a to či už písomnom alebo telefonickom. S otcom v kontakte nie je a nemá s ním vytvorený kladný citový vzťah. Možno preto konštatovať, že pobyt v Reedukačnom centre Bačkov má na vývoj maloletej T. pozitívny vplyv.

Nakoľko matka nemá vytvorené dostatočné podmienky pre starostlivosť o maloletú T.L. a pre jej priaznivý fyzický, sociálny a psychický vývin je potrebný dlhodobjší pobyt v zariadení, bolo by uloženie výchovného opatrenia nepostačujúce. V najlepšom záujme dieťaťa je preto nariadenie ústavnej starostlivosti v Reedukačnom centre Bačkov.

2. Skutočnosti uvedené v návrhu vyplývajú aj z predložených písomných dôkazov z rodného listu maloletej ako aj zo správy o prešetrovaných pomeroch v rodine maloletej.

3. Podľa správy od Mestského úradu O. matka má trvalý pobyt v meste a má 10 detí. Otec nie je prihlásený ani na trvalý ani na prechodný pobyt v meste. Dňa 20.05.2020 bolo vykonané šetrenie terénymi sociálnymi pracovníkmi a bolo zistené, že matka maloletej nežije v dobrých sociálnych a bytových podmienkach. Poberá rodičovský príspevok a prídavky na dve deti, ktoré sú od 01.06.2019 vyplácané prostredníctvom Mestského úradu Rožňava - inštitútom osobitého príjemcu. Mesačný príjem jej druhá činí asi 250,-€. Výdavky rodiny tvorí hlavne poplatok za elektrickú energiu a nákup potravín a potrieb pre deti. Maloleté deti nemajú dostatok oblečenia, nočník a často ani plienky. Kvalita výchovného a socializačného vplyvu na maloleté deti je ovplyvnené viacerými podmienkami rodinného prostredia keď na spoločnom dvore žije asi 17 osôb a zlej bytovej situácii rodiny a chudoby. Otec maloletej žije so svojou družkou a tromi maloletými deťmi v prenajatom dome, kde býva aj jeho plnoletý syn O. S. G. so svojou tehotnou družkou ako aj plnoletý ťažko zdravotne postihnutý syn jeho družky. V rodine sa vyskytujú rôzne sociálnopatologické javy ako nadmerné požívanie alkoholických nápojov, ako aj záškoláctvo detí. Otec maloletého je dlhodobo nezamestnaný a jeho príjem pozostáva len z prídavkov na dve deti a z náhradného výživného. Jeho družka poberá rodičovský príspevok a prídavky na dieťa. Rodina nájomné uhrádza po 120,-€ mesačne a ďalšie poplatky spočívajú za elektrinu, TV a nákup stravy, oblečenia a ďalších potrieb domácnosti.

4. Podľa správy od Sociálnej poisťovne, pobočka Rožňava, rodičia nepoberajú dávky v nezamestnanosti ani dávky nemocenského poistenia.

5. Podľa správy od Reedukačného centra Bačkov súd zistil, že maloletá sa prispôbila podmienkam bez ťažkostí a jej vývin akceleruje. Pravidelne absolvuje psychoterapiu u psychológa zariadenia a navštevuje odbornú ambulanciu pedopsychiatra a je medikamentózne liečená. V súčasnosti sa rodina o maloletú zaujíma. Zmena v jej správaní ešte nie je dostatočne fixovaná a zvnútornená, preto reedukačné centrum odporúča pokračovať v prevýchovnom procese.

6. Zo spisu tunajšieho súdu 7P/243/2016 zo dňa 10.11.2016 maloletá T. a jej brat K. boli zverení do osobnej starostlivosti matky a maloleté deti G., K. S. B. do osobnej starostlivosti otca. Rodičia boli zaviazaní prispievať na výživu maloletých detí v minimálnej výške Súd nariadil nad maloletými deťmi aj výchovné opatrenie povinnosť podrobiť sa sociálnemu poradenstvu na Ústredí práce sociálnych vecí a rodiny Rožňava v trvaní 6 mesiacov. Rozsudok nadobudol právoplatnosť 19.12.2016.

7. Zo spisu tunajšieho súdu 7PPOm/7/2019 súd zistil, že uznesením zo dňa 11.09.2019 bola maloletá neodkladným opatrením dočasne zverená do ústavnej starostlivosti Reedukačného centra Bačkov najmenej na dobu 3 mesiacov od vykonateľnosti uznesenia. Uznesenie je vykonateľné od 11.09.2019 a 02.10.2019 nadobudlo právoplatnosť.

8. Matka s návrhom súhlasila a vo svojej výpovedi uviedla, že s otcom maloletej nežije v spoločnej domácnosti. Žije s priateľom, ktorý pracuje v Košiciach. Starajú sa o tri maloleté deti ako aj o maloletého syna K., ktorý má XX rokov. Maloletá T. neposlúchala a teraz nie je s ňou v kontakte, lebo v zariadení ju ešte nenavštívila. Dcéra však príde domov na prázdniny. Býva v chatrči v jednej miestnosti. Nevie ako sa bude počas prázdnin správať. V zariadení chodí do školy, ale nevie aké bude mať vysvedčenie.

9. Po takto vykonanom dokazovaní navrhovateľ s poukazom na prevedené dokazovanie navrhol návrhu vyhovieť a zrušiť nariadené neodkladné opatrenie nad maloletou.

10. Okresný prokurátor a kolízny opatrovník navrhli návrhu v celom rozsahu vyhovieť.

11. V zmysle ustanovenia § 54 ods. 2, 3, 4, 5 Zákona o rodine č. 36/2005 Z.z., súd môže nariadiť ústavnú starostlivosť len vtedy, ak je výchova dieťaťa vážne ohrozená, alebo vážne narušená, nie je možné dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti, dieťa je osvojiteľné a nie je možné ho zveriť do starostlivosti budúcich osvojiteľov alebo do starostlivosti fyzickej osoby podľa osobitného predpisu, rodičia dieťaťa nežijú, alebo im v starostlivosti o dieťa bráni závažná prekážka, uložené výchovné opatrenie podľa § 37 ods. 3 nevedlo k náprave, alebo rodičia dieťaťa sú pozbavení výkonu rodičovských práv, za vážne ohrozenie alebo vážne narušenie výchovy maloletého dieťaťa sa nepovažujú nedostatočné bytové pomery, alebo majetkové pomery rodičov maloletého dieťaťa. Ak súd nerozhodol podľa § 39 ods. 2 a 3, alebo podľa § 56, sú rodičia maloletého dieťaťa naďalej jeho zákonnými zástupcami a spravujú jeho majetok. Súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť musí presne označiť zariadenie, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Pri rozhodovaní o ústavnej starostlivosti a označení zariadenia súd vždy prihliadne na citové väzby maloletého dieťaťa k rodičom, súrodencom a iným blízkym osobám a zohľadní možnosti zariadenia na utvorenie podmienok na zachovanie rodinných a citových vzťahov dieťaťa, jeho rodičov a súrodencov.

12. V zmysle ustanovenia § 81 ods. 1, 2 Zákona o rodine č. 36/2005 Z.z., ak súd rozhodne o umiestnení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, pestúnskej starostlivosti, o nariadení ústavnej starostlivosti, alebo o uložení ochrannej výchovy, upraví aj rozsah vyživovacej povinnosti rodičov, alebo iných osôb povinných poskytovať maloletému dieťaťu výživné. Súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, súčasne uloží rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať dieťaťu výživné povinnosť, aby výživné poukazovali zariadeniu, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Ak povinný podľa prvej vety neplní vyživovaciu povinnosť poukazovaním výživného zariadeniu, má toto zariadenie právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa.

13. Z prevedeného dokazovania vyplýva, že právoplatným uznesením tunajšieho súdu bola maloletá neodkladným opatrením dočasne umiestnená v ústavnej starostlivosti Reedukačného centra Bačkov. Hlavným dôvodom jej dočasného umiestnenia do ústavnej starostlivosti bola najmä tá skutočnosť, že matka jej starostlivosť nezvládala a nastali vážne výchovné problémy s maloletou. Maloletá je aj v súčasnej dobe v Reedukačnom centre Bačkov, kde sa nad ňou vykonáva dočasne nariadená ústavná starostlivosť. Zmeny v jej správaní nie sú ešte dostatočne fixované a preto aj reedukačné centrum odporúča pokračovať u nej v prevýchovnom procese.

Vychádzajúc z týchto skutočností preto aj podľa názoru súdu samotný záujem maloletej si vyžaduje, aby aj naďalej jej riadna starostlivosť a výchova bola zabezpečovaná formou ústavnej starostlivosti s prihliadnutím aj k tomu, že matka ani v súčasnej dobe nemá podmienky a predpoklady k tomu, aby sa ujala starostlivosti o maloletú a túto starostlivosť zabezpečovala na dostatočnej úrovni. Preto súd návrhu vyhovel a nariadil nad maloletou ústavnú starostlivosť v Reedukačnom centre Bačkov.

14. Rodičia maloletej sú nezamestnaní a majú vyživovaciu povinnosť k ďalším maloletým deťom. Vychádzajúc z tejto skutočnosti súd zaviazal rodičov k vyživovacej povinnosti voči maloletej od právoplatnosti tohto rozsudku na účet Reedukačného centra Bačkov, ale výšku výživného určil iba v minimálnom rozsahu v súlade s ustanovením § 62 ods. 3 Zákona o rodine.

15. Súd nariadil nad maloletou ústavnú starostlivosť a preto zrušil nariadené neodkladné opatrenie v súlade s ustanovením § 363 Civilného mimosporového poriadku.

16. Výrok o trovách konania sa opiera o ustanovenie § 52 Civilného mimosporového poriadku.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné odvolanie v lehote do 15 dní od doručenia v troch vyhotoveniach, ktoré sa podáva na Okresný súd Rožňava a o odvolaní rozhodne Krajský súd v Košiciach.

Podľa § 363 CSP , v odvolaní sa musí okrem všeobecných náležitostí podania stanovených v § 127 ods. 1, 2 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, jeho podpísania a uvedenia spisovej značky tohto konania) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) .

Podľa § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci (§ 62 ods. 1 CMP).

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní (§ 62 ods. 2 CMP).

V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy (§ 63 CMP).